Met hart en ziel II

Advent & Kerst
Veertigdagentijd & Pasen

Het Vocaal Theologen Ensemble en de Buitenschoolse Koorschool Utrecht o.l.v. Hanna Rijken zingen liederen uit het Liedboek.

PThU | BV Liedboek

CD1 Advent en Kerst

1 Kom tot ons, de wereld wacht (433)
Tekst Martin Luther – 'Nun komm, der Heiden Heiland', naar de hymne 'Veni redemptor gentium'.
Vertaling Jan Willem Schulte Nordholt.
Melodie Erfurt 1524.
Zetting Melchior Vulpius

2 Hopen en uitzien naar het licht (465)
Tekst en melodie W. Christlein.
Vertaling Andries Govaart

3 De engel Gabriël komt aangesneld (443)
Tekst Kerstlied uit Baskenland, bewerkt door Sabine Baring-Gould – 'The Angel Gabriel from heaven came'.
Vertaling Andries Govaart.
Muziek Kerstlied Baskenland, bewerkt door Charles Edgar Pettman – Gabriel's Message

4 Dauw hemel, wolken regen heil (368b)
Acclamatie voor de Adventstijd
Tekst Andries Govaart, naar Jesaja 45,8.
Melodie gregoriaans (Rorate caeli).
Zetting Christiaan Winter

5 Zal er ooit een dag van vrede (462)
Tekst Henk Jongerius.
Melodie Londen, 1863 – Goldschmidt.
Zetting The Chorale Book for England, 1863

6 Heer, ontferm u (301f)
Tekst traditioneel.
Muziek Willem Vogel

7 Doe ons, Heer, uw genade aanschouwen (85b)
Tekst Ida Gerhardt en Marie van der Zeyde – Psalm 85,2.5.8.11-14.
Muziek IWVL

8 O wijsheid, daal als vruchtbare taal (466)
Naar de O-antifonen van de zeven dagen vóór Kerstmis
Tekst Willem Barnard, naar 'Veni, veni Emmanuel' (12e eeuw).
Melodie Frankrijk, 15e eeuw?/ Thomas Helmore – Veni Emmanuel.
Zetting David Willcocks/Adriaan Engels

9 In de nacht gekomen (505)
Tekst André Troost.
Muziek Gustav Holst – Cranham

10 Komt allen tezamen (477)
Tekst C.B. Burger (str. 1, 2, 4); Jan Willem Schulte Nordholt (str. 3); Gert Landman (str. 5), vrij naar 'Adeste fidelis', toegeschreven aan John Francis Wade.
Melodie 18e eeuw?
Zetting The English Hymnal, 1906 (str. 1 en 2); David Willcocks (str. 5)

11 Kind ons geboren (491)
Tekst Huub Oosterhuis, bij Jesaja 9,5.
Melodie Antoine Oomen.
Zetting Christiaan Winter

12 Gloria in excelsis (308a)
Muziek John Bell
Zetting Christiaan Winter

13 Wij staan aan een kribbe (503)
Tekst Sytze de Vries.
Melodie William James Kirkpatrick – Cradle Song.
Zetting Eric H. Thiman

14 Stille nacht, heilige nacht (483)
Tekst Johannes Yserinkhuysen, vrij naar Joseph Mohr – 'Stille Nacht, heilige Nacht'.
Melodie Franz Gruber.
Zetting naar John Rutter

15 Ik wandel in gedachten (480)
Tekst Adolph Brorson – 'Mitt hjerte alltid vanker'.
Vertaling Ria Borkent.
Melodie Zweedse volksmelodie uit Västergötland, 1816 (Noorse variant).
Zetting Eyvind Alnaes, 1926

16 Midden in de winternacht (486)
Tekst Harry Prenen.
Melodie Kerstlied uit Catalonië – 'Quand Jésus naquit à Noël'.
Zetting Christiaan Winter

17 Zeg eens, herder, waar kom jij vandaan? (485)
Tekst en melodie Traditioneel kerstlied.
Zetting Christiaan Winter

18 Kyrie- en Gloriahymne (299e)
'U alle eer'
Tekst Sytze de Vries.
Muziek Willem Vogel

19 Een engel heeft de toon gezet (504)
Tekst Sytze de Vries.
Muziek Christiaan Winter

20 Alle einden der aarde aanschouwen het heil (98d)
Tekst Ida Gerhardt en Marie van der Zeyde – Psalm 98,1-4.
Muziek Herman Strategier

21 Halleluja voor de kersttijd (338h)
Tekst Lucas 2,10-11.
Muziek Bernard Bartelink

22 Nu gaat de hemel open (499)
Tekst Hans Bouma.
Muziek Louis van Dijk

23 Go, tell it on the mountain (484)
Tekst en melodie Negro Spiritual.
Zetting William Farley Smith

24 Hoor, de engelen zingen de eer (481)
Tekst Charles Wesley – 'Hark! The herald angels sing'.
Vertaling Willem Barnard.
Muziek Felix Mendelssohn-Bartholdy.
Zetting en descant strofe 3 David Willcocks

CD2 **Veertigdagentijd en Pasen**

1 Alles wat over ons geschreven is (536)
Van de opgang
Tekst Willem Barnard. *Melodie* Frits Mehrtens. *Zetting* Frits Mehrtens (orgelzetting) en Gerrit Baas (koorzetting)

2 God, herschep mijn hart (51a)
Tekst Ida Gerhardt en Marie van der Zeyde – Psalm 51, 3-4.12-14. *Melodie* IWVL. *Zetting* Kris Oelbrandt OCSO

3 Create in me a clean heart (51b)
Tekst Psalm 51, 12-14 (King James Version). *Muziek* Keith Green

4 Veertig jaren lopen door het hete zand (541)
Tekst en muziek Jan D. van Laar

5 Het waren tien geboden (540)
Van veertig regels
Tekst Willem Barnard. *Muziek* Frits Mehrtens

6 Jezus, diep in de woestijn (539)
Tekst Hanna Lam, bij Matteüs 4, 1-11. *Melodie* Wim ter Burg. *Zetting* Peter Pieters

7 Mijn ogen zijn gevestigd (25a)
Tekst Willem Barnard. *Melodie* Straatsburg 1539/Genève 1542/1551 – Psalm 130. *Zetting* Loys Bourgeois

8 Daar komt een man uit Nazaret (533)
Tekst Karel Deurloo. *Melodie* Jetty Podt. *Zetting* Berry van Berkum

9 Welkom, welkom, koning Jezus (554)
Intocht in Jeruzalem
Tekst Ria Borkent, bij Lucas 19,28-42. *Muziek* Willem Vogel

10 Stap voor stap gaat door Jeruzalem (553)
Tekst Eric Reid, bij Matteüs 21,1-11 – 'Trotting, trotting through Jerusalem'. *Vertaling* Sytze de Vries. *Muziek* Eric Reid – Trotting

11 Jubel, jubel, dochter Sion (879)
Tekst David Loden, bij Sefanja 3,14-17 – 'Roni Roni Bat Zion'. *Vertaling* Roel Bosch. *Melodie* David Loden. *Zetting* Wim Ruessink

12 Ubi caritas (568a)
Tekst Traditioneel. *Muziek* Jacques Berthier

13 U komt mij, lieve God (852)
Gebed om licht
Tekst Jaap Zijlstra. *Muziek* Willem Vogel

14 In stille nacht houdt Hij de wacht
Tekst Sytze de Vries, vrij naar Friedrich Spee von Langenfeld – 'Bey stiller Nacht'. *Melodie* Keulen 1649 - 'Bey stiller Nacht'. *Zetting* anoniem

15 Door wat voor grote eenzaamheden (582)
Tekst Jan Willem Schulte Nordholt. *Muziek* Eric Jan Joosse

16 O hoofd vol bloed en wonden (576b)
Tekst Paul Gerhardt – 'O Haupt voll Blut und Wunden'. *Vertaling* Jan Willem Schulte Nordholt. *Melodie* Hans Leo Hassler – 'Herzlich tut mich verlangen', latere vorm. *Zetting* naar Johann Sebastian Bach

17 O kostbaar kruis, o wonder Gods (578)
Tekst Isaac Watts – 'When I survey the wondrous cross'. *Vertaling* Willem Barnard. *Muziek* Edward Miller – Caton

18 Is zijn ure nu gekomen (584)
Maria onder het kruis.
Tekst Sytze de Vries.
Melodie Mainz 1661 - 'Stabat mater dolorosa'.
Zetting Christiaan Winter

19 Zie de mens die in zijn lijden (586)
Tekst Hein Stufkens.
Melodie Fokke de Vries.
Zetting Christiaan Winter

20 O lichaam van het woord (589)
Tekst Willem Barnard.
Melodie Frits Mehrtens.
Zetting Christiaan Winter

21 Groen ontluikt de aarde (625)
Tekst John MacLeod Campbell Crum – 'Now the green blade rises'. *Vertaling* Sytze de Vries.
Melodie Frankrijk, 15e eeuw – 'Noël nouvelet'.
Zetting Martin Shaw

22 Licht, ontloken aan het donker (600)
Tekst Sytze de Vries.
Muziek Willem Vogel

23 When Israel was in Egypt's land (168)
Go down, Moses
Tekst Negro Spiritual, bij Exodus 3-14.
Melodie Negro Spiritual. *Zetting* Horace Clarence Boyer

24 Licht dat ons aanstoot in de morgen (601)
Tekst Huub Oosterhuis. *Muziek* Antoine Oomen

25 De steppe zal bloeien (608)
Het lied van de opstanding
Tekst Huub Oosterhuis, bij Jesaja 35.
Muziek Antoine Oomen

26 Dit is de dag die de Heer heeft gemaakt en gegeven (632)
Tekst Huub Oosterhuis.
Melodie Stralsund 1665/Halle 1741 – 'Lobe den Herren, den mächtigen König der Ehren'.
Zetting en descant The Chorale Book for England, 1863

27 Die de morgen ontbood (296)
Tekst Sytze de Vries.
Melodie Willem Vogel.
Zetting Willem Vogel (refrein) en Christiaan Winter (verzen)

28 Christus, gij zijt het licht in ons leven (284)
Tekst Sytze de Vries. *Muziek* Christaan Winter

29 O vlam van Pasen, steek ons aan (637)
Tekst André Troost.
Melodie Henri Abraham
César Malan? - 'Daar juicht een toon, daar klinkt een stem'.
Zetting Joh. de Heer

30 God van leven en licht (368f)
Acclamatie voor de paastijd
Tekst en melodie Paul Schollaert

31 Liefde is licht, opnieuw geboren (636)
Tekst André Troost.
Muziek Gerrit 't Hart

32 U zij de glorie (634)
Tekst Henk Jongerius, vrij naar Edmond Budry – 'A Toi la gloire'.
Muziek George Frideric Handel - Maccabaeus.
Descant Malcolm Archer

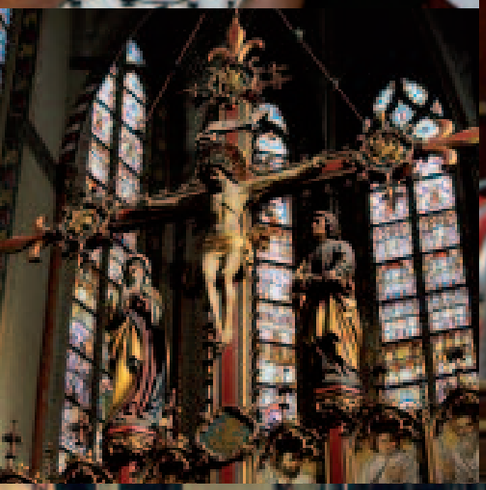

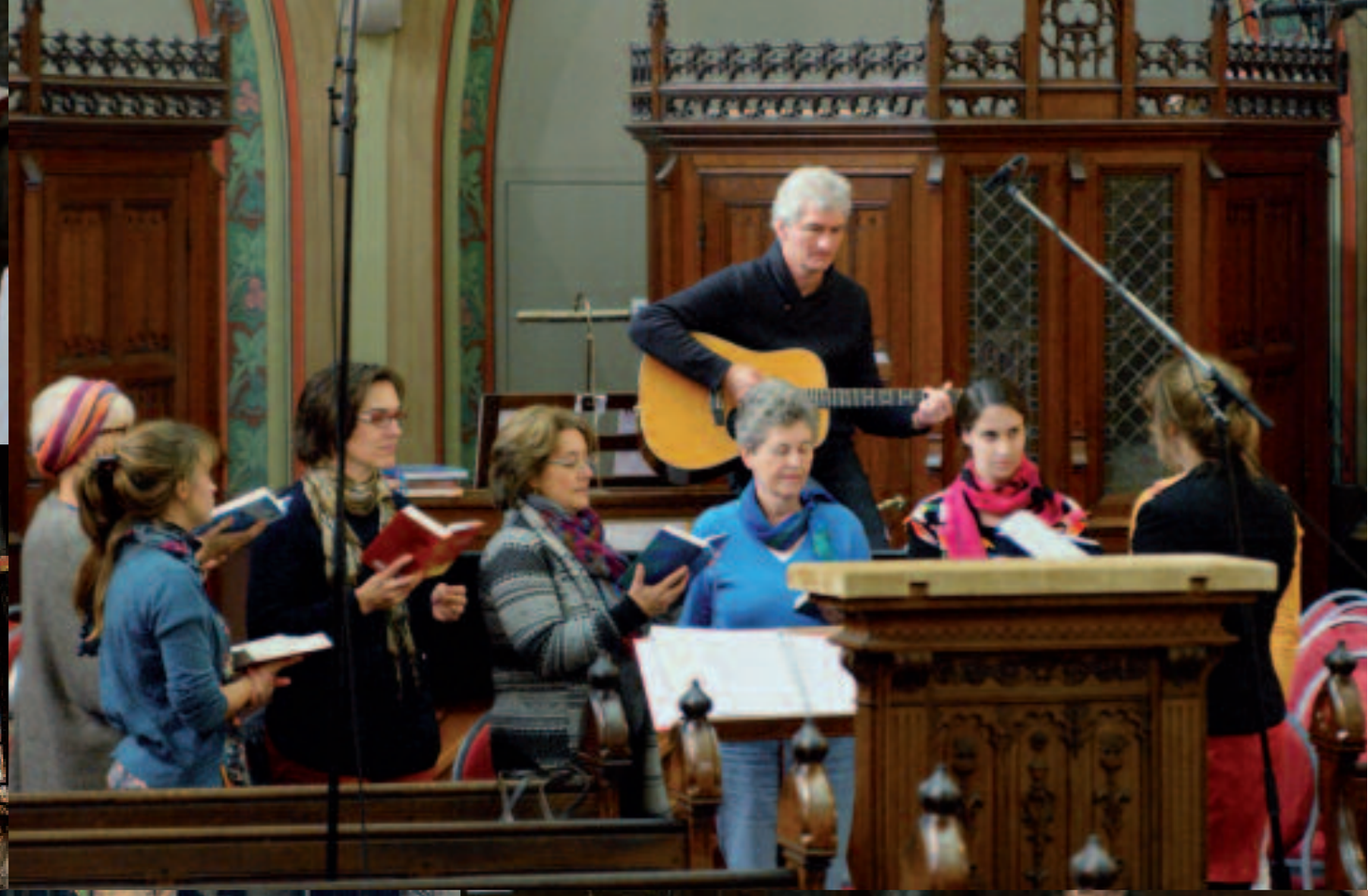

Toelichting

Met vreugde presenteren wij, een jaar na de verschijning van de dubbel-cd *Met hart en ziel* in 2013, het vervolg hierop: *Met hart en ziel* II. Beide cd's zijn geheel gevuld met psalmen, liederen, canons en liturgische gezangen uit het *Liedboek – zingen en bidden in huis en kerk* (verder aangeduid als *Liedboek*). Op deze dubbel-cd volgen we het kerkelijk jaar van Advent tot Kerst en van Veertigdagentijd tot Pasen. Bekende en mogelijk minder bekende liederen wisselen elkaar af, alsmede verschillende stijlen en begeleidingsvormen. Luthers bewerking van het oudst bekende kerstlied 'Veni redemptor gentium' (Kom tot ons, de wereld wacht) is te beluisteren, maar ook, onder veel meer, *Negro Spirituals*, kloosterpsalmen, 'Jubel, jubel' en 'De steppe zal bloeien'. We hopen dat liederen die tot nog toe misschien slechts een bladzijde in het *Liedboek*, of een titel in de inhoudsopgave waren, tot leven worden gewekt en tot instemmen uitnodigen.

Evenals op *Met hart en ziel* I vormen psalmen en Engelse *hymns* een belangrijk aandeel op deze dubbel-cd. *Hymns* zijn vooral te vinden in de vorm van *carols* voor Advent en Kerst. Het *Liedboek* biedt talloze muzikale mogelijkheden voor vieringen op kerstnacht en kerstmorgen, alsmede voor een Nederlandstalig *Festival of Lessons and Carols*. Inmiddels ondenkbaar zijn deze zonder de fraaie en fameuze *descants* (hoge bovenstemmen) van David Willcocks, waarvan er enkele zijn opgenomen in de koorbundel bij het Liedboek.

Uit de rubriek 'Psalmen' zijn onder meer enkele antwoordpsalmen gekozen. Deze psalmen zijn in de eerste plaats bedoeld om te zingen na de oudtestamentische lezing in de dienst op zondagochtend. De psalmverzen worden gezongen door de cantor, het kerkkoor of de cantorij; de gemeente 'antwoordt' telkens met een refrein.

Kinderliederen zijn, verspreid over verschillende rubrieken, ruim vertegenwoordigd in het *Liedboek*. Op cd 1, 'Advent en Kerst' hoort u enkele bekende, traditionele kerstliederen, zoals 'Stille nacht'. Dit lied wordt begeleid op het instrument waar het oorspronkelijk voor bedoeld was: de gitaar. Verder klinkt bijvoorbeeld het aanstekelijke

Alle foto's zijn gemaakt tijdens de opnames van deze cd

lied ‘Een engel heeft de toon gezet’ van Sytze de Vries en Christiaan Winter. Het Maarschalkerweerd-orgel van de St.-Willibrordkerk leende graag zijn trompet even uit aan de engel, en voor Jozef, Maria en de herder werden allerlei instrumenten van stal gehaald. Op cd 2, ‘Veertigdagentijd en Pasen’, zijn onder meer twee kinderliederen voor Palmpasen opgenomen.

Ten slotte zijn op beide cd’s canons en liturgische gezangen te beluisteren, zoals ‘Christus, Gij zijt het licht in de wereld’, de acclamatie ‘God van leven en licht’ en het gemeente-ordinarium ‘U alle eer’. Het zelfstandige Kyrie (301f) kan zowel gezongen worden in de Advent als in de Veertigdagentijd, wanneer het Gloria ontbreekt.

De titel, *Met hart en ziel*, sluit in de eerste plaats aan bij de gelijknamige dubbel-cd die in 2013 verscheen. Maar er was nog een reden om voor deze titel te kiezen: hij verwijst naar de slotstrofe van ‘O kostbaar kruis’: ‘Uw liefde is een groot geheim / zij vraagt geheel mijn hart en ziel’. Van harte nodigen we uit om met hart en ziel mee te zingen, met David, met Maria en met de engelen.

Sebastiaan ‘t Hart

foto: Jaap van Werkhoven

Hanna Rijken, musicus en theoloog, is oprichter en dirigent van het Vocaal Theologen Ensemble. Ze is promovendus (AiO) Liturgiewetenschappen aan de Protestantse Theologische Universiteit in Amsterdam en schrijft een dissertatie over de Anglicaanse *choral evensong* in Nederland. Hanna studeerde de hoofdvakken koordirectie, kerkmuziek en dwarsfluit met specialisatie traverso (Master of Music) aan het Conservatorium van Amsterdam, en theologie aan de Universiteit Utrecht, Tilburg University (Research Master Theology) en de PThU Amsterdam. Haar docenten koordirectie waren Jos Vermunt, Jos van Veldhoven en Louis Buskens, haar docenten fluit waren Marieke Schneemann en Marten Root. Hanna geeft cursussen kerkmuziek voor (aanstaande) predikanten op het Theologisch Seminarium Hydepark van de PThU. Ze was redactielid van 'Liedboek, zingen en bidden in huis en kerk' (2013). Ook is ze redactielid van 'Laetare', tijdschrift voor liturgie en kerkmuziek. Zij geeft als fluitiste regelmatig concerten en is artistiek leider van de Buitenschoolse Koorschool Utrecht. Meer informatie: www.hannarijken.nl

Sebastiaan 't Hart studeerde orgel bij Jacques van Oortmerssen aan het Conservatorium van Amsterdam. Aan hetzelfde instituut studeerde hij tevens kerkmuziek. Hij volgde de opleiding tot kerkelijk koorleider bij Mark Lippe aan het Utrechts Conservatorium. Ook studeerde hij Nederlandse taal en cultuur aan de Universiteit Utrecht. Hij is als cantor-organist verbonden aan de Evangelisch-Lutherse Gemeente te Utrecht en is redactielid van *Muziek & Liturgie*, een tijdschrift van de Koninklijke Vereniging van Organisten en Kerkmusici (KVOK).

Ronald Veerman was jarenlang als geluidstechnicus verbonden aan de IKON-radio en maakte onder meer muziekopnamen voor het kerkmuziekmagazine Musica Religiosa. Daarnaast studeerde hij jazzgitaar aan het Hilversums Conservatorium. Momenteel is hij als freelance opnametechnicus actief op het gebied van koor- en orgelmuziek en kleine, klassieke ensembles. Verder is hij betrokken bij het project 'Hart op de Tong' van de Amsterdamse Keizersgrachtkerk, over hedendaagse popartiesten en hun inspiratie.

Het **Vocaal Theologen Ensemble** (VTE) is ontstaan uit contacten tussen dirigent Hanna Rijken en cursisten op het Theologisch Seminarium Hydepark in 2007. De cantorij van theologiestudenten, die meewerkte aan de kerkdienst waarmee de intensieve periode van het driewekenseminarie wordt afgesloten, kwam onder Hanna's leiding tot ongekende samenklanken. Toen Hanna een paar maanden later gevraagd werd om een boekpresentatie muzikaal te omlijsten, hoefde ze niet lang na te denken welk 'koor' ze hiervoor zou benaderen. Zo werd de presentatie van 'Wij zijn OOK katholiek' op 31 oktober 2007 in de kapel van het Protestants Landelijk Dienstencentrum (het dienstencentrum van de Protestantse Kerk in Nederland) te Utrecht de eerste publieke bijeenkomst waar het Vocaal Theologen Ensemble van zich liet horen. Het koor heeft zich in de loop der jaren ontwikkeld tot een grote groep van enthousiaste en bekwame zangers. Er zingen predikanten, geestelijk verzorgers, theologen en theologiestudenten van verschillende universiteiten en faculteiten mee. Het VTE zong o.a. bij de Psalmentour in 2009, de

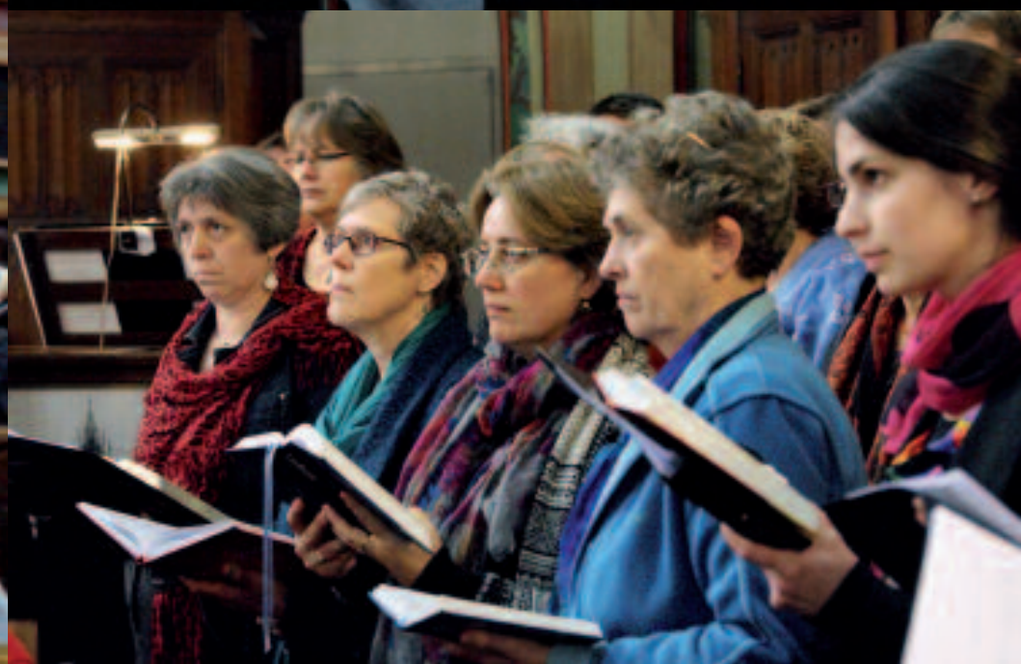

Oecumenelezing van de Raad voor kerken, de landelijke Liedboekdag, het Oecumenisch Liedfestival en academische plechtigheden als de opening academisch jaar en de *dies natalis* van de PThU.

Het VTE is een plaats waar theologie en kerkmuziek met elkaar verbonden worden. Ook levert het VTE een bijdrage aan de vorming van de spiritualiteit van theologen. Bovendien vormt het door zijn opzet een ontmoetingsplaats voor theologen van verschillende generaties en richtingen. Per project worden alle nu ruim 140 leden uitgenodigd, die zich dan aan kunnen melden om mee te doen. Hierdoor is de bezetting elke keer anders.

Het VTE is sinds 2008 *powered by PThU*.

Contactinformatie VTE:
www.pthu.nl/vte of
vocaletheologen@gmail.com

Buitenschoolse Koorschool Utrecht

De Buitenschoolse Koorschool Utrecht (BKU) is een kinderkoortraining en zangschool onder leiding van Hanna Rijken bij de oud-katholieke Gertrudiskathedraal van Utrecht. Muzikale en vocale ontwikkeling staan voorop, waarbij enthousiasme en kwaliteit hand in hand gaan. Spelenderwijs, onder professionele begeleiding, ontdekken kinderen hun stem, leren ze van blad zingen en worden ze getraind om de schat aan vocale muziek te kunnen uitvoeren. De BKU is verdeeld in verschillende groepen, afhankelijk van leeftijd en niveau. Hoofdsponsor is het oud-katholiek Metropolitaan Kapittel van Utrecht. De BKU verleende medewerking aan onder andere het Oecumenisch Liedfestival in de Janskerk te Utrecht (2013), de Matthäus Passion in de Pieterskerk te Utrecht, de viering van het 100-jarig bestaan van de Ste-Gertrudiskathedraal te Utrecht, de Vespers bij het bezoek van de Oecumenisch Patriarch van Constantinopel en de viering van 125 jaar oud-katholieke Unie van Utrecht in de Domkerk te Utrecht (2014). Meer informatie: www.buitenschoolsekoorschool-utrecht.nl en www.facebook.com/buitenschoolse.koorschoolutrecht

Over de PThU

De Protestantse Theologische Universiteit (PThU) is een levensbeschouwelijke universiteit voor theologie, gevestigd in Amsterdam en Groningen.
De PThU staat voor gedegen en relevant theologisch onderwijs en onderzoek naar ontwikkelingen in geloof, kerk en wereldchristendom.
Zij doet haar werk vanuit een sterke verbondenheid met de kerk en een fascinatie voor wat geloof met mensen doet - het eigen geloof van haar medewerkers en studenten nadrukkelijk inbegrepen.

De identiteit van de theologie zoals de PThU die beoefent, is een geëngageerde wetenschappelijke theologie met een bijzondere verantwoordelijkheid voor de protestants-christelijke traditie, actuele kerkelijke en maatschappelijke relevantie en een grondige kennis en verwerking van de bronnen en de traditie.

Kerk en samenleving worden zo bediend in het streven van de PThU de protestantse traditie levend te houden. Daarbij zet de PThU haar theologische expertise in om een toegevoegde waarde te leveren aan wat in het algemeen vanuit de christelijke traditie wordt aangeboden en gevraagd.

Maatschappelijke betrokkenheid zit in de genen van de PThU, evenals de wens tot kennisoverdracht en ontwikkeling, gevoed door de christelijke traditie. Intrinsiek zijn onderwijs en onderzoek van maatschappelijke betekenis. Maar daarnaast hecht de PThU eraan deze betekenis ook nadrukkelijk vorm te geven in tal van activiteiten.

Vanuit deze betrokkenheid is de PThU officieel sponsor van het VTE. Theologie en kerkmuziek komen op deze wijze samen bij het Vocaal Theologen Ensemble.

Protestantse Theologische **Universiteit**
Amsterdam Groningen

Medewerkenden

Hanna Rijken: *algehele leiding; fluit,viool*
Sebastiaan 't Hart: *orgel en piano*
Ronald Veerman: *opnameleiding, -techniek en montage, gitaar en percussie*

Vocaal Theologen Ensemble:

- *Sopranen*: Christien Blom, Reiny Boers, Ineke Clement, Cocky Fortuin-van der Spek, Helen Gaasbeek, Sophie Hofstee, Suzanne Holsappel, Inge de Jong-Baerends, Jolien Leeffers, Diederiek van Loo, Geertien Morsink, Gerdien Neels, Gé Speelman, Nelly Versteeg, Nienke Vos, Lieke Weima, Renske van Werven, Machteld van Woerden.
- *Alten*: Elly Bakker, Marleen van den Berg, Marieke van der Giessen-van Velzen, Hanneke Keur, Irma Koch, Marga Snoeij, Lydia Vroegindeweij.
- *Tenoren*: Roel Bosch, Catrinus Corporaal, Maarten Diepenbroek, Douwe Kamstra, Hendrik Mosterd, Peter-Ben Smit, André van der Stoel, Sjaak Verwijs, Dick Vos, Sytze de Vries, Jasper Witteveen.
- *Bassen*: Jaap Doolaard, Jaap van der Giessen, Kees Goedegebuur, Piet Jansen van Rosendaal, Theo Pieter de Jong, Leo Koffeman, Thomas Kraan, Gert Landman, Arno Rog, Nico Sjoer, Luc Tanja, Rian Veldman, Ben van Werven.

Koorklas van de Buitenschoolse Koorschool Utrecht:
Rozemarijn Berger, Jasper Bertrand, Hannah Flessner, Elisabeth 't Hart, Fleur Koot, Anna van Kooten, Eline Paas, Josephine Pel, Elizabeth Reitsma, Nathan Wallet.

Percussie: Helen Gaasbeek (879), Geertien Morsink (504 en 879).
Registranten: Henk Grootenboer, Piet Jansen van Rosendaal, Arno Rog.

Solisten: Elisabeth 't Hart, Josephine Pel, Fleur Koot, Eline Paas en Elizabeth Reitsma (485). Elisabeth 't Hart (483)

De opnames vonden plaats in de St.-Willibrordkerk te Utrecht op 20 en 22 oktober 2014. De solo-opnames vonden plaats op 12 november 2014.

Liedboek PThU
www.liedboek.nl www.pthu.nl

Fotografie: Dick Vos.
Vormgeving: Anton Sinke,
www.antonsinke.nl